

Halászzati Lapok

A Magyar
Mezőgazdaság
melléklete

VII. évfolyam

2006/
Február

A Haltermelők Országos Szövetsége
és Termék Tanácsa információs és marketing hírlevele

SZERKESZTI: Szerkesztő Bizottság • FELELŐS SZERKESZTŐ: Hajtun György

Előterben az érdekképviselés

Az elmúlt év utolsó hónapja sem mondható eseménytelennek, már ami a Haltermelők Országos Szövetsége és Termék Tanácsa életét illeti. Szinte az utolsó napokban jelentek meg rendeletek, amelyek a halászság gazdálkodását jelentősen befolyásolják, s amelyekre nem maradhatott el az érdekképviselési reagálás. Ugyanakkor az is köztudott, hogy a szövetség tagjai is decemberben éltek meg a legmozgalmasabb napokat. A karácsonyi ünnepekre hagyományosan készül a halász szakma, hiszen ekkor értékesíthetik az éves haltermelés 25–30 százalékát. Hogy tavaly milyen eredményt ért el a hazai halászat, erről is szót váltottunk dr. Orosz Sándor igazgatóval.

• **Igazgató úr, hogyan élte meg az elmúlt év végét?**

– Mozgalmasságban nem volt hiány, s ebben voltak jó és kevésbé jó elemek. A jó elemek közé tartozik, hogy jó néhány tagunknál eredményes halforgalommal zárult az év. Ehhez rögtön hozzá kell tennem, hogy nem mindenütt volt így. A hazai halpiac decemberben – legalább is a tagok véleménye szerint – összességében valamivel rosszabban alakult, mint a korábbi évek hasonló időszakában. Egyes tagok viszont kiemelkedően jó eredményt értek el, vagyis kicsit differenciáltabb volt a honi piac. Pozitívum, hogy – vélhetően az érdekképviselési évközi erőfeszítéseinek köszönhetően – decemberben, a belföldi élelmiszerbiztonságban érintett hatóságok is komolyan odafigyeltek arra, hogy kevesebb silány élelmiszer jöjjön be az országba, így a halból is. Nem is volt számottevő probléma a halpiacon a minőséget illetően. Itt említeném meg azt is, hogy ugyancsak év végén az Országgyűlés több, a halászatot is érintő törvényt módosított. Többek között megszűnt a vízkészlet-járu-lék díja, amelyről már a közgyűlést is tájékoztathattam. A két ünnep között kormányzati, minisztériális rendeletek is napvilágot láttak, amelyek a 2006-os évre kifejezetten kemény érdekképviselési feladatokat szabnak, mivel az ágazat működését alapjaiban érintő ügyekről van szó.

• **Szóljunk ezekről a kormányzati „karácsonyi ajándékokról”, azokról, amelyek kemény feladatokat szabnak a szövetségnek.**

– A vízhez és a környezeti állapotainkhoz kötődő környezetvédelmi és vízügyi minisztériumi rendeletekről van szó. Bár különböző a két ügy, ám mégis összefüggnek egymással, és ahogy mondani szokás, a halásznál kicsapta a biztosítékot. A költségvetési törvény elfogadásakor az Országgyűlés lehetővé tette a környezetvédelmi tárca számára is azt, hogy a hatósági ügyekben az eljárási költségeket szolgáltatási díjként szabja meg a korábbi illetékekkel szemben. Ezzel egyébként képviselőként is egyetértettem, de amikor megláttam, hogy mekkora díjösszegeket határozott meg a minisztérium, akkor bizony egy pillanatig nem kaptam levegőt. Megjegyzem, hogy sem képviselő-

Tartalom:

Kistermelői értékesítés	3
Tájékoztató agrár-környezetgazdálkodás kifizetési kérelmekről	3
Aki és ami a hálót húzza	4
Számvetés	6
2006. évi hal-lakomák eseménynaptára	7
Sikeres „halas” pályázat	8

ként, sem érdekképviselési vezetőként nem találkoztam a díjak mértékére vonatkozó előterjesztéssel. Hogy mennyire komoly az ügy jelzi, hogy míg korábban az ügyfél kérelmére indult eljárás, akkor ötezer forint illetéket kellett fizetni egy környezeti hatásvizsgálatért, most, január elsejétől viszont 750 ezer forint az igazgatási szolgáltatási díj! Az egyszerű vízjogi engedéllynél már enyhébb a növekedés, nem éri el a 150-szerest, de a 12–15-szöröst igen.

• **Mit tehet a szövetség egy megjelent rendelkezés esetében?**

– Remélem nem utóvéd harcot kell vívunk! Rádásul megjelent egy másik, a 314-es kormányrendelet, amely a környezeti hatásvizsgálat-köteles eljárásokat besorolta ide-oda, amoda, többek között a halászatot is. Korábban is volt gondunk az európai Víz Keretirányelvének hazai végrehajtását megtestesítő 220-as kormányrendelettel, de úgy voltunk vele, hogy mi, akik a vizes élőhelyek fenntartásáért mindent megteszünk, nem akarunk szembe menni a Víz Keretirányelvvel. Azt kerestük, hogy a 220-as rendelkezésnek hogyan tudunk érvényt szerezni. Mi tulajdonképpen ebben a szellemben kezde-ményeztünk az új év kezdetén a KvVM vezető szakembereivel egy megbeszélést, miközben megjelent a rendelkezési díjról szóló rendelet.

• **Mi volt a tanácskozás eredménye?**

– Miután nem jutottunk közelebb a tényleges megoldáshoz, egy mindent megkérdőjelező eljárás eredményeként érdekes

(Folytatás a 2. oldalon)

Előterben az érdekképviselet

(Folytatás az 1. oldalról)

következtetésekre jutottunk. Eddig úgy gondoltuk, hogy a mi dolgunk is megkeresni azokat a paramétereket, amelyeket a 220-as rendelet szerint mérni kell. A halastavak esetében ugyanis eddig nem igazán sikerült kidolgozni a megfelelő paramétereket, mert ami az egyik helyen jó volt, az a másik helyen – miután ilyen a vízfolyás – abszolút rossz lett volna. Feltettük tehát a kérdést: miért is kellene nekünk mérni?

• Mert a 220-as jogszabály ezt előírja...

– Ez igaz, de miért is kerültünk mi halászok, tógazdák abba a sorba, akiknek a rendelet szerint mérni kell? Elővettük tehát az európai Víz Keretirányelvet, amelynek a hazai végrehajtását a 220-as rendelet tartalmazza, és megnéztük, hogy mit is ír elő az európai szabályozás. Csak megjegyzem, hogy más uniós tagországban sehol nem mérnek olyan vízpáramétereket, mint amilyeneket a 220-as rendeletben előírtak a halászok számára. Szóval, a Víz Keretirányelv áttanulmányozása után arra a következtetésre jutottunk, hogy fordítva ülünk a lovon. Nevezetesen: nekünk valóban van kötelezettségünk, de csak azért, mert a magyar jogszabály, szemben az EU irányelvvel, rosszul kezeli a halas tavakat. Úgy kezel, mint a befogadó vizet esetlegesen szennyező egységet, szemben az irányelvvel, amely szerint a halastó is, mint minden más felszíni víztest őrizendő és javítandó értékek közé tartozik. Nem mindegy, hogy valaminek az alanya vagyok vagy a tárgya. Mi a halastó, vagyis a védendő tárgyak vagyunk, pontosan olyanok, mint azok a befogadók, akik a mi vizeinket fogadják be. Ezek a víztesteken pedig egészen más szabályok érvényesülnek. Végül is arra a következtetésre jutottunk, hogy a magyar jogszabályok az unióhoz képest másként kezelik ezt a kérdést, ez által hátrányosabb helyzetbe hozzák a magyar tógazdasági haltermelést, mint az uniós más tagországaiban. Megfogalmaztunk egy átiratot *Persányi Miklós* környezetvédelmi miniszter úrnak, aminek lényege, hogy bennünket se terheljen ez a mérési kötelezettség. Kezeljenek bennünket is úgy, ahogy az EU irányelve szerint kell, vagyis védett felszíni víztestként. És minden más védett felszíni víztesthez hasonló szabályozást igénylünk, ami azt jelenti, hogy a 220-as rendelet ebből a szempontból nem vonatkozhat ránk.

• Ezzel összefüggésben van, hogy vajon milyen tartalmú a környezeti hatása egy halastónak?

– Tudjuk, hogy sokan ránk szeretnének fogni, hogy mi környezetkárosítók vagyunk. E felvetésekre azért csattanós válasz volt a vízkészlet járulékos megszüntetése, és az is, hogy a hazai halastavak 90 százaléka az agrár-környezetgazdálkodási program

szerves része. Akkor miféle környezeti hatásvizsgálati kötelezettség az, amit ránk oktrojálnak, ha egyszer látni valóan nem csak védjük, hanem építjük is a környezetet? Ismét elővettük az uniós szabályozást, és azt láttunk, hogy ilyen jellegű kötelezettség sehol nincs a halastavakra vonatkozóan. Samikor idáig jutottunk, akkor vált világossá a rendeletnek azon kitétele, hogy a nomenklatúrába nem sorolt tevékenységek mit is jelentenek. A halastó ugyanis egy ilyen felcímet viselő fejezetben jelent meg. A KvVM e rendelettel nem tett mást, mint a magyar halastó vállalkozásokat versenyhátrányba hozta e jogi szabályozással. Elgondolkodtató ez abból a szempontból is, hogy a magyar kormányban nincs ilyen célja. A halastó gazdák építik és védik a környezetüket, tehát a környezeti hatásvizsgálati kötelezettség előírása indokolatlan a számukra, ezért ennek eltörlését indítványoztuk. Hozzáteszem, hogy az említett nomenklatúrában nagyon sok más tevékenység is szerepel, amely azt jelenti, hogy a KvVM a kis- és középvállalkozások sokaságát terheli olyan anyagi kötelezettséggel is, ami az ő versenypozíciójukat is erősen rontja. A halászok tehát nincsenek egyedül ezzel a problémával.

• Van-e esély arra, hogy a KvVM visszavonja ezeket a rendeleteket?

– Az egyeztetések kapcsán először azt vettem fel, hogy a díjrendeletet vissza kellene vonni, amelyre természetesen negatív választ kaptam. Gyaníthatóan ezen felvetésekre az első válasz szintén nemlegesek lesznek. A szövetség minden fórumot meg fog járni annak érdekében, hogy a felvetéseink, amelyek korrektek, teljesüljenek.

• A megoldandó problémák sora azonban nem ért véget: rendezni kell például a halastavak földtulajdoni kérdéseit is.

– Való igaz, hogy ez egy óriási témakör, s akit negatívan érint, annak pedig szinte megoldhatatlan probléma. A kép azonban plasztikusabb. Az alaphelyzet az, hogy Magyarországon jogi személy nem lehet termőföldnek minősülő ingatlan tulajdonosa. A halas vállalkozások – még a kisebbek is – jogi személyek, ami azt jelenti, hogy a gazdálkodási vagyon döntő többségéhez nem tartozik a halastó, mint művelési ág. A kérdésben felvetett szituáció azonban nem ez, hiszen cifrább a helyzet. Az a kérdés, hogy egyáltalán kié az a terület, ahol a halastó van. Ez azzal is összefüggésben van, hogy a halastó nem csak művelési ág, hanem építményjegyzéki létesítmény is. Tehát, ha valaki a saját területén hozza létre, akkor mint beruházási érték a vagyonában is benne van, mint a beruházásra fordított összeg. A termőföldet természetesen át kell minősítenie halastóvá, ám ekkor, mint jogi személy, már nem rendelkezhet tulajdonjoggal e terület fölött. Legtöbb esetben az a jo-

gi helyzet, hogy a termőföld tulajdonosa nem más, mint a jogi vállalkozás tulajdonosa. Az igazi probléma akkor lép fel, ha más a földnek a tulajdonosa, mint a cégé. Ilyen halastavak azok, ahol állami gazdaságok működtek az elmúlt rendszerben. Itt a föld az államé, a halastó, mint létesítmény a gazdálkodó cég könyveiben szerepel. Ebben a helyzetben pedig – miután a föld és a halastó szétválaszthatatlan egység – a cégnek bérelnie kell a földet a föld tulajdonosától, akit a Nemzeti Föld Alap testesít meg. Ezek a bérleti szerződések viszont rövid időre, 10–15 évre szólnak, ezért akkor oldódna meg a probléma, ha az állam eladná a földeket a gazdálkodóknak, mint magán személyeknek, akik ugyancsak bérbe adhatnák a cégüknek a földet. Aztán egy olyan kérdés is megfogalmazódik, hogy a vállalkozás környékén lévő területek esetében kit milyen előjogok illetnek meg. A 100 lépés program keretében a mezőgazdasági hét lépés egyikeben megjelent, hogy az állattenyésztés helyzetének javítása érdekében a takarmánybázissal nem rendelkező telepek a környékükön lévő földterületek eladásánál legyenek elsőbbségekben. Egy halastó is ugyanolyan állattartó telep, mint egy istálló, tehát a halastó környékén lévő területnél elővásárlási jog illeti meg a halastó üzemeltetőjét. Ha az jogi személy, akkor a tagját. Ez a szabály az állattartás biztonságát is szolgálja. Persze, kettőn áll a vásár, ezért a szövetség most összeírja az érintettek körét, és eljárunk a Nemzeti Föld Alapnál.

• Ha az idén sikerül rendezni ezeket az ügyeket, akkor ez év végén megint csak az érdekképviseleti munka eredményeiről számolhat be.

– Az életünk azért nem ennyire könnyű, hogy csak ezekkel a problémákkal kell foglalkoznunk. Az idén választások lesznek, a marketing programunkat alapjáraton folytatni kell, de hogy ha nyílik rá lehetőség, akkor ott is érdemes attraktív dolgokkal előlépni. Ha van rá elég erő, pénz és lehetőség. És hát az élet mindig hoz valami új feladatot, például a piaci ár és helyzet alakulásának problémáit. Ami a választásokat illeti, érdemes újra gondolni a szövetség működését, önkormányzati rendszerét. Kérdés, eléggé korszerű-e a regionális tagozati besorolás? Lényegét tekintve ez egy adminisztratív országfelosztás alapján alakult ki, még akkor, amikor régiókról és sok más mindenről nem így beszéltünk. Azóta jelentősen megnőtt a szövetség taglétszáma, ezért is kérdés, hogy jó-e a jelenlegi tagozódás. A szövetségnek négy regionális tagozata működik, az uniós recept szerint ma Magyarország hét régióból áll, s ha a mi életünket alapvetően befolyásoló környezetvédelmi és vízügyi igazgatást nézem, akkor 12 régiót számolhatunk meg. Egy választási időszakban érdemes végig gondolni ezt a kérdést is. Erről egyébként készíték előterjesztést a testületek elé, hogy a májusi közgyűlésünkön már dönthessünk ez ügyben.

– Hajtun György –

Kistermelői értékesítés

Ágazatunkra nem igazán jellemző, de ahogy szövetségünk tagságában, úgy a magyar halászatban is szerepelnek kistermelők, akik őstermelőként, vagy egyéni vállalkozóként dolgoznak és értékesítenek halat, közvetlenül a végső fogyasztónak. Az elmúlt évben többször megkeresték a szövetség munkatársait azzal a problémával, hogy a kistermelői forgalmazás az eladott mennyiségekhez képest aránytalanul nagy adminisztrációval és tételenkénti költséggel jár. Nevezetesen, minden egyes szállításhoz kötelező volt állatorvosi igazolást mellékelni, melyet a halász kénytelen volt beépíteni a termék árába. Egy most születő jogszabály várhatóan enyhíteni fogja ezeket a terheket.

Az Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium együttesen az EüM-el és az ICsSzM-el most év elején lépteti hatályba azt a rendeletet, amely a kistermelői élelmiszer-termelés, -előállítás és értékesítés feltételeiről szól. A jogszabály alapja két EK rendelet végrehajtásának következménye, a 852/2004. és 853/2004., melyek együttesen szabályozzák a kistermelői tevékenységet az élelmiszer piacon.

E rendeletek szerint az élő, emberi fogyasztásra szánt hal alapterméknek minősül. Amennyiben egy kistermelő az általa megtermelt vagy fogott hallal a végső fogyasztót, vagy a helyi kiskereskedelmi és vendéglátó egységet látja el bizonyos mennyiségben, akkor könnyített adminisztrációval végezheti azt. Kistermelő értékesítést csak természetes személy folytathat. Természetes vizeken a tevékenység feltétele az is, hogy a kistermelő rendelkezzen halászatra jogosító okmányokkal is. Helyi kiskereskedelmi és vendéglátó egység alatt a termelő gazdaságának, vagy lakóhelyének területén elhelyezkedő értékesítési pontokat kell érteni.

A szövetség a jogszabályt még 2005-ben előzetes egyeztetés céljából véleményezhette, és sikerült elérni azt, hogy élő hal értékesítése esetén nem korlátozzák be területileg a lehetőségeket. Élő halat ennek értelmében a kistermelő értékesíthet az ország területén működő valamennyi piacon, vásáron és engedélyezett ideiglenes árusító helyen is.

Természetesen az ilyen jellegű tevékenységnek előzetes feltételei vannak. A működést előzetesen be kell jelenteni a gazdaság helye szerinti illetékes megyei (fővárosi) állat-egészségügyi és élelmiszer-ellenőrző – állomásnak. Ez alapján a termelőt nyilvántartásba veszik és regisztrációs számmal látják el. Ezt követően a hatósági állatorvos helyszíni szemlét végez, majd ha élelmiszer-biztonsági szempontból mindent megfelelőnek lát, hatósági állatorvosi igazolást állít ki a termelő részére. A vizsgálatot évente egyszer meg kell ismételni, így a jogosultságot igazoló engedély egy évre érvényes. Az okmányról készített másolatot (melyet hitelesít az állat-

orvos) vagy az eredetit a kistermelőnek magánál kell tartani és az értékesítés helyén be kell mutatni.

A kistermelőnek élő hal értékesítésekor az árusítás helyén jól láthatóan fel kell tüntetni nevét, címét, a termék nevét valamint jelezni kell, hogy az kistermelői tevékenységből származik. Nyilvántartást kell vezetni, évente az adott időpontig értékesített mennyiségekről, és ezt az árusítás helyén kell tartani. Ezt a dokumentációt két évig meg kell őrizni.

Az Európai Unió nem kívánta szabályozni a kistermelői tevékenység felső határát a mezőgazdaságban, ezt a tagállamokra bízta. Termékcsoportonként más és más mennyiségekről van szó, az egyes ágazati szakmai szervezetek javaslatokat tehettek. Élő hal esetében a kistermelői árusítás felső határát évi 6000 kg-ban húzták meg. A rendelet alapján kiadott engedéllyel csak ezen mennyiségig értékesíthető élő hal, aki ezt túllépi azt a kistermelői nyilvántartásból törlik és jogosultságát visszavonják.

Remélhetően a jogszabály megszületésével a természetes vízi halász és tógazda adminisztrációs terhei és értékesítési költsége csökkenni fognak a jövőben.

T. L.

Egy jogszabály változásról

Módosult a termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény. E szerint az állattartó telep és halastó üzemeltetőjét az ingatlan-nyilvántartásban szántó, rét, legelő, valamint fásított terület művelési ágban nyilvántartott termőföldre előhaszonbérleti jog illeti meg, amennyiben az a jogszabályban szabályozott módon ott helyezkedik el, illetve a halastavat már bizonyíthatóan egy éve üzemelteti a leendő bérelő. Az igazolást az illetékes megyei (fővárosi) állat-egészségügyi és élelmiszer-ellenőrző állomás adja ki.

Tájékoztató agrár-környezetgazdálkodás kifizetési kérelmekről

A 150/2004. (X. 12.) FVM rendelet értelmében 2006. február 1–28-ig a helyi adó/részben helyi adó agrár-környezetgazdálkodás támogatási határozattal rendelkező ügyfelek kifizetési kérelmet nyújtanak be az MVH székhely/lakhely szerint illetékes megyei kirendeltségére.

A jogosult gazdálkodók a kérelemcsomagokat január hónapban kapják meg a falugazdászoktól.

Mindazon kérelmezőknek, akiknek nincs feldolgozatlan módosítási igénye, a Hivatal előnyomtatott kérelemcsomagot küld. Blokkterkép-igénylés nem szükséges.

A kitöltött és aláírt kérelemcsomagokat térképekkel együtt kell postára adni. Lehetőség van a kérelmet a falugazdásznak is leadni, aki továbbítja azt az illetékes MVH Kirendeltségre. A kérelem átadásának időpontját rögzíteni kell átadás-átvételi elismervényen, amely szintén a kérelemcsomagban található. Ezt a lapot Önnek és a falugazdásznak is alá kell írnia, feltüntetve a kitöltött kérelem átadásának időpontját. Kérjük, győződjön meg róla, hogy a falugazdász kitöltötte az átadás időpontját és aláírta az átadás-átvételi lapot!

A kérelem beadásának határideje 2006. február 28! Eddig az időpontig kell kitöltött és aláírt kérelmet postára adnia, vagy átadnia a falugazdásznak.

A formanyomtatványok az MVH honlapján (www.mvh.gov.hu) is elérhetők lesznek január végétől előre ki nem töltött formátumban. Kérjük, hogy mielőtt a honlapról nyomtat ki ilyen nyomtatványt, érdeklődjön az MVH Megyei Kirendeltségén, hogy létezik-e az Ön számára előnyomtatott kérelemcsomag. Amennyiben igen, úgy kérjük, keresse fel falugazdászát, akitől a nyomtatványt átveheti!

Az előnyomtatott kérelemcsomag kitöltése és feldolgozása jelentősen egyszerűbb és gyorsabb, mint a honlapról letöltött nyomtatványé, ezért kérjük, hogy lehetőleg az előnyomtatott kérelemcsomagot használja!

Tájékoztatásul jelezzük, hogy az MVH Megyei Kirendeltségei február elejétől tudnak a kifizetési kérelmekkel kapcsolatban felvilágosítással szolgálni.

Kérjük, hogy amennyiben Ön rendelkezik helyi adó/részben helyi adó agrár-környezetgazdálkodás támogatási határozattal, és február 10.-éig nem kapott falugazdásától vagy postán keresztül kifizetési kérelemcsomagot, feltétlenül keresse fel az illetékes MVH Megyei Kirendeltséget!

Aki és ami a hálót húzza

Az elmúlt évi vízbőség miatt sokan azt gondolnák, hogy a halászok elégedettek lehetnek az eredményekkel, ám mégis úgy tűnik, egyre kevesebb az a halpénz, ami a zsebükben marad. A kialakult helyzetről beszélgettünk Németh Istvánnal, a Tógazda Halászati Rt. elnök-vezérigazgatójával. A cégnek Szolnok megyétől Zalaig vannak tavai, hét megyében gazdálkodnak, mintegy ezer hektár vízfelületen. Ez a terület az elmúlt években részben vásárlással, részben bérléssel nőtt ekkorára.

„A tavalyi év közepes termést hozott a magyar halászok számára. Vízben ugyan bővelkedtünk, de a nyári átlaghőmérséklet elmaradt a szokásostól, és a hűvös csapadékos nyár a ponty növekedését nem segítette.” – kezdte mondandóját Németh István. „A völgyzárógátas rendszerekben gyakran kicserélődött a víz, kimosta a szerves anyagot, a zooplankton szervezeteket és ennek eredményeként meglehetősen tápanyagban szegény, üres vízben folyt a termelés. Így elmondható, hogy ponty tekintetében közepes eredmény sikeredett, viszont a nagy vizeknek köszönhetően kifejezetten jó termésünk volt csukából, elsősorban a Dunántúli részekben. A csuka ugyanis szereti az áradó vizeket, az ártereket, nagyon jó ívás volt, így a hozama a saját szaporodásának köszönhetően is fokozott volt. Ezzel elmentén például a süllő gyengére siker-

illetve az őszi kistermelői halak miatt az ár az elmúlt évekéhez képest mintegy száz forinttal alacsonyabb szinten állt meg. Ez jelentős jövedelemkiesést eredményezett a magyar halászságnak. Éppen ezért a jövőben sokkal jobban oda kell figyelni az ágazat jövedelemtermelő képességének a csökkenésére. Egy kiló hal testtömeg gyarapodáshoz 5–6 kiló takarmányra van szükség. Tógazda szinten naponta 30–35 tonna takarmány fogy el, amikor meleg a víz és jól esznek a halak, ennek következtében a térségben jelentős takarmányfelhasználók. Kizárólag vásárlásból fedezik a szükséges mennyiséget. Tavaly elfogadható ára volt a tritikálnak, a takarmánybúzáknak, ám a kukoricát teljesen visszaszorítják a termelésben, mert elzsirosodnak tőle a halak. A haltermelés árának ma 40–45 százalékát teszi ki a takarmány költsége.

tás, viszont ezzel a munkával egy kicsit tétet és piacot adtunk az import pontynak, hiszen a nyári időszakban indokolatlanul sok cseh hal érkezett az országba, nem jelentősen alacsonyabb áron, mint a magyar termék. „Talán a csehek a halászatban jobban szervezettek, biztosabban ki tudják szolgálni a kereskedőket.”- vélte Németh István. Bár kevésbé ízletes halat állítanak elő, mint mi, ami annak köszönhető, hogy nem, vagy csak kevésbé takarmányoznak. Ez a ponty például halászlének kevésbé alkalmas, éppen ezért a tradicionális halas területeken – Baja, Mohács – a cseh hal nem értékesíthető. Ott megkérdezik az emberek a származási helyet és ennek megfelelően vásárolnak, s bár megkóstolták a cseh pontyot, mégis a magyart választották. Ahol persze nincsen olyan nagy kultúrája a halfogyasztásnak – például Vas, Zala megyékben – még nem tesznek különbséget hal és hal között.

Ha lassan is de az évi 2,7 kilós fogyasztás 3,4 kilóra emelkedett, bár az EU átlagosan 15 kilós halfogyasztásához a hosszú évek alatt legfeljebb csak közelíthetünk. A növekedés nem szembetűnő, ám ha évente 10–15 dekával nő az egy főre jutó éves halfogyasztás, már az is jelentős változás. A magyar ponty legnagyobb piaca a 10 millió magyar kell, hogy legyen, és fontos, hogy ne csak az ünnepnapokon kerüljön hal az asztalra, hanem a hétköznapiakon is, ahogyan történik az a Tisza és a Duna mellett élőknél.

Az uniós csatlakozással jelentős mennyiségű tengeri hal is érkezik hazánkba. A fogyasztás növekedésével viszont a feldolgozóiparnak is fejlődnie kell, hogy például szállkamentes filét kínáljanak a boltokban. A zsírosabb pontyról a hazai vásárlókat is a ragadozó halak, s mellette az amur, a busa irányába kell elmozdítani. Ehhez mesterszakácsokat kell bevonni, ételbemutatókat, kóstolókat kell szervezni, hiszen a hazai közönség tradicionálisan csak a pontyot ismeri. Ez a munka több évet vesz igénybe, de az irány amerre haladunk jó.

A Tógazda Rt. ezer hektárán mintegy száz vagon étkezési pontyot termelnek meg, amelynek a piaci elhelyezése nem is olyan egyszerű feladat. Bár csak október, november és december hónapok jelentik a főszeszont, de évközben is igyekeznek megtalálni a vásárlókat, horgászokat, halkereskedőket, külföldi partnereket. „Export esetében a pontyhoz mindig ragadozó halat kell kötni, süllővel, csukával, harcsával könnyebb eladni.”- hangsúlyozta Németh István. Tavaly húsz vagonnyi busájuk termett, ettől a mennyiségtől a hazai piacon rövid időn belül nem tudtak megszabadulni. Jelentős mennyiséget vásárol tőlük a győri Előre Halászati Szövetkezet feldolgozója, a

Németh István örül a közepes termésnek is

rült. Általánosságban tehát az mondható, hogy nagy vizeknél csukából, aszályosabb időben pedig a pontyból és a süllőből jobb a termés.”

A gazdálkodás eredményességét nem is annyira a termés mennyisége, mint inkább a kialakult árrendszer befolyásolta. A cseh hal folyamatos jelenléte a magyar piacon,

A halfogyasztás szezonálisának megszüntetésében komoly eredmények vannak. A Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsa folyamatos kampányt folytat az egészséges halfogyasztásért, kóstolókon, halfőző versenyeken, reklámokban népszerűsítik a halat. Ennek köszönhetően némileg nő is az édesvízi halfogyasz-

többít lengyel konzervgyárak vitték el meg lehetőségen nyomott áron, viszont előnyük, hogy nagy mennyiséget vesznek és ki is fizetik. „Sajnos az egész országban rossz a fizetési morál, a kereskedők késnek a határidőkkel, de ha késve is, azért bejön a pénz.”- választa a valóságot Németh István.

A versenynek köszönhetően az elmúlt évben a fogyasztók számára kedvezően alakultak az árak, míg a halászok kevésbé voltak elégedettek. Elsősorban a tóparti árról kell beszélni, mert a fogyasztó nem mindig érez előnyöket ebből az árversenyből. A 700–800 forintos bolti ár stabilizálódni látszik, amit a termelők magasnak találhatnak, mert a hálóból 380–420 forintért viszik el a kereskedők a pontyot. Indokoltannak érzik, hogy a kereskedelem csaknem száz százalékos haszonnal dolgozik, miközben sokkal kevesebbet kockáztatnak, rövidebb a tőkelekötési idejük. „A pontyfogyasztás növelésnek egyik eleme az lehetne, ha közelebb kerülne a termelők a vásárlókhoz néhány nagykereskedő, nagykereskedelmi lánc kiiktatásával. Ezáltal kicsit több pénzt kaphatna a termelő és olcsóbban vásárolhatna a fogyasztó”- mutatott rá a szakember.

A Tógazda Halászati Rt. a karácsonyi akcióban ennek a gondolatnak a jegyében egyes városokban tereken, utcákon árusított – a fogyasztók számára mérsékeltebb áron – halat. Az emberek várják már ezeket az akciókat, s néhány tonna így jutott az ünnepi asztalokra. Előnyben vannak a nagy kereskedelmi láncokkal szemben, mert a pontyon kívül ekkor az utcán harsát, amurt, busát, kárászt is értékesítettek.

Kérdésekre Németh István elmondta, hogy az elmúlt időszakban tapasztalható a halászati ágazatban is egy jelentős koncentráció, akár a mezőgazdaság egyéb területein. Egyre több az olyan vállalkozás, ahol az ivadékeveléstől a piacra jutásig zajlik az integráció. A kisebb termelők, vagy azok a mezőgazdasági szövetkezetek, amelyek csak 1–2 tóval vagy 30–40 hektár vízfelülettel rendelkeztek, mára vagy értékesítették a tavikat, vagy bérbe adták. Így növelte az Rt. is a területét, de emellett jelentős számú kistermelőt integrálnak, akiknek ivadékot, szállítóeszközt, raktározási lehetőséget biztosít illetve átmeneti pénzügyi segítséget nyújt. Ebből a megfontolásból létrehozta a termelői csoportot Délhal Kft. néven, amiben rajtuk kívül részt vesz a Bikali Halász Kft., a mohácsi Petőfi Halászati Szövetkezet és az Atalai Hal Kft., továbbá tíz kistermelő. Ez tulajdonképpen egy értékesítésre létrejött, de nevében termelői csoport. Mára a cégbíró-sági bejegyzés megtörtént, már csak a szakárca jóváhagyására várnak, hogy a támogatást is megkaphassák. Így ebben az évben a kereskedelmi láncoknak 12 hónapra keresztül egységes ellátást tudnak biztosítani. Megszervezik a nyári halászatok rendjét, hogy folyamatos legyen a piac kiszolgálása.

FOTÓ: CZIFRA LAJOS

Önkéntelenül is felmerül, hogy egy ekkora integrációban nem férne-e el egy feldolgozó? „A cégnek jó kapcsolatai vannak a Balatoni Halászati Rt.-vel és a győri Előre Halászati Szövetkezettel, e két cég feldolgozó kapacitása még a Délhal termelésével sincsen teljesen kihasználva, éppen ezért indokoltan lenne plusz forrásokat erre a célra mozgósítani.”- magyarázta Németh István. Karácsony előtt Győrbe jelentős mennyiségű busát, míg a balatoniakhoz pontyot szállítottak.

Hazánkban az átfolyó vizek és az évi átlagos 700 mm-es csapadék tartósan kitűnő halászati lehetőséget biztosít hidrográfiai-lag. Ezen kívül a magyar szellemi tőke már nem csak itthon bizonyított, hanem Brazíliában, Algériában, Egyiptomban, Irakban. Ezt a munkát sem szabad abbahagyni, ennek jegyében írtak alá a közelmúltban az algír mezőgazdasági miniszterrel egy megállapodást és a 80-as években kezdett és a '90-es évek közepén abbamaradt projekt ismét folytatódhat. Brazíliában a mai napig is dolgoznak magyar halászati szakemberek, az akkori munkát ma magánemberként végzik.

„Magyarország, mint jelentős édesvízi halászati hatalom itt Közép-Európában a csatlakozást követő néhány éven belül visszaszerezheti régi vezető szerepét.”- bizakodik a szakember. A megváltozott piaci helyzethez alkalmazkodni tudunk, s a ragadozó halak mellett pontyból és busából ismét tartós exportőrök lehetünk. Ehhez természetesen az is kell, hogy a termelés jövedelmezőségét javítsák a halászok. Ebben nagy lépést tett a Haltermosz, mivel az eredményes lobbizás kapcsán elérték,

hogy 2006-tól nem kell vízkészlet használati járulékot fizetniük a halastavaknak. Ez néhány száz millió forintot hagy a tógazdák zsebében. A jövőre induló Halászati Operációs Pénzügyi Eszköz, illetve az AVOP keretében jelentős támogatást kap fejlesztésre a halászat, új tó építésre, rekonstrukcióra, halfeldolgozó létrehozására. Ami nehézséget jelenthet, hogy ezek utófinanszírozott lehetőségek. Az elmúlt években ilyen jellegű fejlesztéseket nem tudtak végrehajtani, mert tavak vásárlására ment el a pénz.

Az Rt. az elmúlt években is – ha csökkenő jövedelemmel is – nyereséges volt. A nyereségből takarmánytárolókat, telelőket építettek, újabb utakkal és villamoshálózattal lettek gazdagabbak. A villamoshálózat azért is olyan fontos, mert a teleltételepeiken nagy mennyiségű halat csak a szellőztető gépek működtetésével lehet fenntartani. A jövőben újabb, korszerűbb szállítóeszközöket akarnak vásárolni. További területbővítést nem terveznek – úgy vélik az ezer hektárral már elérték az áttekinthetőség határát –, inkább a cég belső átszervezésével, a ragadozóhal termelés fokozásával kívánják a jövedelmezőséget növelni. Mivel ez a vízfelület hét megyében található, elegendő ahhoz, hogy kellően oda tudjanak figyelni a vagyonvédelemre, a szakmai munkára, indokoltan lenne újabb tavakat vásárolni.

– viniczai –

MEGHÍVÓ

A Balatoni Halászati Rt.
és a Helikon Kastélymúzeum
tisztelettel meghívja Önt, partnerét
és barátait

2006. február 24-én 19 órakor

a Helikon Kastélymúzeum Tükörtermében, kis és nagy báltermében
tartandó

58. HALÁSZBÁLRA

Fővédnök: Dr. Persányi Miklós
Környezetvédelmi és Vízügyi Miniszter
Védnökök:

Kiss Bódog Zoltán; Zala Megyei Közgyűlés
elnöke

Orosz Sándor; Országgyűlés Környezetvédelmi Bizottságának alelnöke

Dr. Czoma László; Helikon Kastély Múzeum igazgatója

Kiss György Károly; Balatoni Halászati Rt. elnök-vezérigazgatója

Jelentkezési határidő:

2006. február 17., postán,
az alábbi címen:

Balatoni Halászati Rt.

8600 Siófok, Horgony u. 1.

Belépő ára: 3 000 Ft/fő

Információ: BH Rt.

Titkárság telefon: (84) 519-630.

Számvetés

A halászati marketing bizottság 2005-ben is töretlenül folytatta az ágazati marketing kommunikációs program végrehajtását, mely a hazai halfogyasztás, kiemelten a minőségi magyar hal és haltermékek fogyasztásának növelését célozza.

A bizottság munkája az éves feladatok ütemezésével kezdődött. A megelőző évben elfogadott tervek alapján folytatni szándékoztuk a reklám- (minőségi magyar hal embléma megismertetése) és PR tevékenységet (médiaklub működtetése, Halászati Lapok kiadása), valamint az értékesítésösztönző akciókat (Halételek Országos Ünnepe, XXXI. Országos Halfőző Verseny, üzletlánc akciók stb.).

A terveink között szerepelt az emblémázott promóciós anyagok gyártása, más ágazati programokkal (bormarketing) való együttműködés folytatása. A feladatok végrehajtásához a tagi marketing-hozzájárulások mellett továbbra is számítottunk az FVM AMC Kht. hathatós segítségére, azonban az év első hónapjaiban nyilvánvalóvá vált, hogy az FVM AMC Kht. 2005-ben csak az ötévente megrendezendő Országos Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Kiállítás (OMÉK) előállat bemutatóját és az ahhoz kapcsolódó installáció felépítését támogatja, más termékprogramot nem. A kiállítás szakmai irányítását a Magyar Állattenyésztők Szövetsége kapta meg.

Ebből adódóan az éves marketing tevékenység végrehajtásához a hiányzó támogatási összeget más forrásokból kellett előteremteni. A Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsa pályázatot nyújtott be az AVOP-ra (Agrár- és Vidékfejlesztési Operatív Program), melyben 20 millió Ft támogatást nyert néhány, a pályázatban rögzített marketing kommunikációs feladat végrehajtására. A program folytatása szempontjából jelentős támogatást (mintegy 8 millió Ft-ot) biztosított az FVM is a Halgazdálkodási Alapból a XXXI. Országos Halfőző Verseny megrendezésére és a Halászati Lapok kiadására. Ezzel együtt is csak a tagok által befizetett marketing hozzájárulások felhasználásával sikerült a marketing bizottság munkatervében leírtak jelentős részét teljesíteni.

Az év első felében – a Minőségi Magyar Hal népszerűsítésére – elkészültek az emblémázott promóciós anyagok (póló, kötény, partedli, sapka, szalvéta, receptkönyv, receptkártya, bögre), melyek valamennyi, az év során rendezett eseményen felhasználásra kerültek. 2005. június 11-én – az OMÉK éve miatt, a szokásostól eltérő időben – Balatonbogláron rendeztük meg a XXXI. Országos Halfőző Versenyt, ahol a 2004. évi helyi verseny legjobbjai megmérik egymással „Az ország legjobb halfőzője” cím elnyeréséért. Ez a cím korábban a fővárosi Halételek Országos Ün-

nepe gasztronómiai fesztivál keretein belül került odaítélésre, 2005-ben a hiányzó források miatt a fesztivál elmaradt, így a szövetség vezetése úgy döntött, hogy a versenyt más rendezvényen tartja meg. A halfőző versenyt megelőzte az előző napon rendezett halászbál és öreg-halász-találkozó. Ez utóbbira hivatalosak voltak a halászati ágazat elismert, nyugdíjas szakemberei. A találkozóra fotókiállítás is készült, mely a halászság pillanatkepeit örökítette meg a kezdetektől napjainkig.

Már az országos halfőző verseny idején elkezdődött a 74. OMÉK halászati bemutatójának szervezése. A kiállítás 2005. augusztus 27-én kezdődött és szeptember 4-én zárta kapuit. A hosszú nyitvatartási idő ellenére kevesebb látogató tekintette meg, mint a korábbi alkalommal, mely valószínűleg a visszafogott beharangozó reklámnak volt

Nagy siker volt az OMÉK

köszönhető. Ennek ellenére a kiállítás egész területén a halászati stand volt a leglátogatottabb, talán nem véletlenül, hiszen számtalan programot kínáltunk a hozzánk betévedő látogatóknak.

Az élőhal- és termékbemutató keretében mintegy 23 halas cég (Béke Agrárszövetkezet, Magyar Országos Horgász Szövetség, Balatoni Halászati RT., Hortobágyi Halgazdaság RT., Szegedfish Kft., Aranypony Halászati RT., Attalai Hal Kft., Halászati és

Öntözési Kutatóintézet, Bács-Hosz, Nagybaracscai Haltermelő és Értékesítő Kft., Ráckevei Dunaági Horgász Szövetség, Fish-Coop Kft., Szabolcsi Halászati Kft., Középdunai Halászati Kft., Szarvas-Fish Kft., Makos és Társa Kft., Hoitsy és Rieger Kft., Rideg & Rideg Fish Farm Kft., Al-KU Carp BT., Körösi Halért Szövetkezet, Győri Előre HTSZ, Gálosi Bárka Kft., Haltermosz Dinnyési Ivadéknevelő Tőgazdasága) képviseltette magát. Mind az akváriumokban és a medencékben kiállított halak, mind a hűtőpultokban bemutatott csomagolt termékek kivívták a látogatók csodálatát.

Nagy sikere volt a helyszínen zajló programoknak: zenés műsoroknak, kóstoltatási akcióknak, vetélkedőknek, konyhatechnikai bemutatóknak, filmvetítéseknek és nem utolsósorban a halászcárda működtetésének is.

A marketing kommunikációs program részeként reklámkampányt is tervezünk a Minőségi Magyar Hal embléma ismertebbé tételére. A reklámkampányt a Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsa megbízásából az Atanázia Reklámügynökség szervezte, melynek keretében, december hónapban, többoldalas színes direkt hirdetések, PR cikkek és receptszponzorációk jelentek meg női, illetve gasztronómiai lapokban (Tina, Kiskegyed Kirakat, Blikk, Fakanál, Fanny). A Minőségi Magyar Hal embléma bemutatására készített 10 másodperces reklámspot 7 tévécsatornán (Magyar ATV, M1, M2, Duna TV, RTL Klub, TV2, National Geografy Channel) összesen 244 alkalommal került sugárzásra. Televíziós PR beszélgetések készültek a halászat aktuális témáiból a Magyar ATV, az M1 és a Duna TV stúdiójában.

A reklámkampány idején, 2005. december 10–11-én üzletlánc akciót is szerveztünk a főtí Cora áruházban, melynek kivitelezési jogát az Aranypony Halászati RT. közbeszerzési pályázat keretében nyerte el. Az üzletlánc előterében 150 m² alapterületen folytak a programok. Naponta 1500 adag halételt kóstolhatott a közönség olyan kínálatból, mint a filézett halászlé biopontyból, halászlé gombóccal, halfasírozott, pontylecső, halpaprikás, harcsafilé fűszeres pácban, füstölt pisztráng, vagy az afrikai harcsapörkölt. Zenés műsorral, vetélkedővel és gasztronómiai programokkal (pl. halszűrés) invitáltuk a közönséget a fogyasztás helyszínére olyan művészek társaságában, mint Straub Dezső, Csala Zsuzsa, Heller Tamás, Beregi Péter stb.

Összességében tehát sikeres évet zártunk és reményeink szerint 2006 nem csupán a gasztronómia, de a „hal éve” is lesz. A közgyűlés már megszavazta a marketing program folytatását, melynek tervezett elemeit a marketing bizottság dolgozza ki és folyamatosan közreadja a Halászati Lapok következő számaiban.

K. G.

2006. évi hal-lakomák eseménynaptára

Időpont	Esemény	Helyszín
1 március 31.	VI. Árpád Napi Vigasságok – Bográcsos ételek főzőversenye	Baja, Árpád tér
2 április 29.	Évadnyitó Tavasz Halfesztivál	Sáregres-Rétimajor
3 április 29.	VI. Pontyfesztivál	Jászkisér
4 május 1.	Halfőző Verseny	Ruzsa
5 május 1.	Halmajális	Ócsárd
6 május 1.	Nemzetközi Halászléfőző Verseny	Vének
7 május 20.	Baja Halászléfőző Bajnoka verseny	Baja
8 június 4–5.	Pünkösdi Sokadalom	Szeged
9 június 23–25	Víz-Zene-Virág Fesztiválhoz kapcsolódó Péter-Pál napi halfogások	Tata
10 június 24.	Tiszavirág Ünnepe – halfőző verseny	Tiszafüred, Tiszaörvény
11 június 25.	Szent Péter Napi Halászbúcsú	Sáregres-Rétimajor
12 július 1.	Tiszatavi hal és Pusztai Ételek Fesztiválja	Tiszafüred, Kócsújfalu
13 július 1.	I. Szálkamentes Halfőző Verseny	Akasztó
14 július 1–2.	VIII. Balatonlellel Juliális – halfőzőverseny	Balatonlelle
15 július 8.	XI. Bajai Halászléfőző Népünnepély – Gasztroklub Fesztivál	Baja, Történelmi belváros, Petőfi-sziget
16 július 8.	Halasnapok gasztronómiai fesztivál – halfőző verseny	Tiszafüred
17 július 22.	VIII. Különleges Asztali Örömök Somogyban – Balatoni Halászléfőző Verseny	Balatonboglár
18 július 28–29.	VIII. 24 Órás Halfogó és Halfőző Verseny	Csanytelek
19 augusztus 11–13.	40 Halász Emléknep – a balatoni halászok napja	Vonyarcvashegy
20 augusztus 12.	VII. Országos Felső-Tisza Halászléfőző Verseny	Tiszabercel
21 augusztus 12.	XVIII. Nagybaracscai Sobri Kupa – halfőző verseny	Nagybaracska
22 augusztus 19–20.	VII. Szent István Napi Nemzetközi Halfőző Verseny	Gyomaendrőd, Endrődi népliget
23 augusztus 20.	Dunaföldvári Halászléfőző Verseny	Dunaföldvár
24 augusztus 26.	XXXII. Országos Halfőző Verseny	Hajdúszoboszló
25 szeptember 2–3.	X. Nemzetközi Tisza Halfesztivál	Szeged
26 szeptember 7.	Szent István Egyetemi Napok – újságírók halfőző versenye	Gödöllő
27 szeptember 9.	VIII. Különleges Asztali Örömök Somogyban – Halétek Sütő- és Főzőversenye	Háromfa
28 szeptember 10.	Nádi vásár	Sáregres-Rétimajor
29 szeptember 16–17.	VI. Ráckevei Ászok Fesztivál (Halászhorgászok-borászok-lovasok)	Ráckeve
30 október 28.	Öreg-tavi Nagyhalászat	Tata, Öreg tó: Eszterházy sétány, Vár és környéke
31 december 24.	Szentelt Halászlé Ünnep	Szeged

Az eseménynaptárt folyamatosan bővítjük!

Hirdetési áraink

A **Halászlé Lapok** a Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsa információs és marketing hírlevele, mely a Magyar Mezőgazdaság mellékleteként jelenik meg havonta, mintegy 13 ezer példányban, példányonként 8 oldal terjedelemben.

A Halászlé Lapok immár hetedik éve tájékoztatja tagszervezeteit, szakmai köreit, a halászati ágazatot érintő aktuális eseményekről, rendezvényekről. Állandó információkkal szolgál az érdekképviselői munkáról, a halpiacról és a halászati marketing-kommunikációs programról.

Hirdetési felületeinket ajánljuk mindazon cégeknek, akik termékeik, szolgáltatásaik értékesítése céljából fontosnak tartják a fenti olvasókat.

Hirdetési felületek és árak:

1/1 színes oldal	90 000 Ft + 20% ÁFA
1/2 színes oldal	55 000 Ft + 20% ÁFA
1/4 színes oldal	40 000 Ft + 20% ÁFA
1/1 PR cikk	75 000 Ft + 20% ÁFA

Amennyiben ajánlatunk felkeltette érdeklődésüket, kérjük, küldjék el hirdetéseiket a következő címre:

Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsa
1126 Budapest, Vöröskő u. 4/b.

Email: iroda@haltermosz.hu

Megújuló halászképzés

K-EMŐ JÁVORKA SÁNDOR MEZŐGAZDASÁGI ÉS ÉLELMISZERIPARI
SZAKKÖZÉPISKOLA ÉS SZAKISKOLA ÉS KOLLÉGIUM

felvételt hirdet felnőttek részére

Államilag finanszírozott iskolarendszerű levelező képzésre

a 2006/2007 tanévre

beiratkozás és érvényesítő 2006. június 22-én 8⁰⁰–16⁰⁰ig

Feltétel 3–5 év szakmai gyakorlat
Az alkalmazottak esetében együttműködési megállapodás a tulajdonosokkal. A tulajdonosok esetében a jogosultságukat igazoló helyi fűm hivatal vadászati és halászati osztály által kiadott szakmai tevékenységet igazoló tanúsítvánnyal.

Az oktatás-képzés 2 éves, amelyet tömbösítve, moduláris (összevont) rendszerben valósítunk meg, alkalmazkodva a halászszerkezet sajátosságaihoz, és munkarendjéhez.

Jelentkezés telefonon jelentkezési lapot igényelve vagy személyesen, 2006 januártól folyamatosan.

Elérhetőség: tanfolyam vezető Villám Edit

Tel./fax: 06/34/481-480

Iskola igazgató dr., Szilas Péter

Tel.: 06/34/587-589, 06/30/254-60-78.

Levelezési cím: K-Emő Jávorka Sándor Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Szakközépiskola és Szakiskola és Kollégium
2890 Tata, Új út 19.

Sikeres „halas” pályázat

Az Európai Parlament és az Európai Tanács 2002. június 27-én fogadta el „Az Európai Közösségnek az Európai Kutatási Térség létrehozását és az innovációt szolgáló, 2002–2006 évekre vonatkozó Hatodik Kutatási, Technológiafejlesztési és Demonstrációs Keretprogramját”. Az ebben meghatározott elsődleges prioritás az Európai Kutatási Térség létrehozása, amely megalapozhatja a kibővülő Európai Unió versenyképességét a jövőben.

A köznyelvben csak 6. Keretprogramként (Framework Program 6.) emlegetett Közöségi Program folyamatosan írja ki a céljai eléréséhez szükséges pályázatokat, amelyeket közvetlenül Brüsszelhez angolul és többnyire elektronikus úton kell benyújtani.

A hazai kutató helyek és vállalkozások már a program elődjeként működő 5. Keretprogramba is bekapcsolódhattak, de lehetőségeink igazából a csatlakozás után teljesedtek ki. Igen aktívak ezen a területen a haza „halas” kutató intézmények és vállalkozások is, hiszen több, az 5. és a 6. Keretprogramból finanszírozott kutatásban vesznek részt partnerként, vagy főpályázóként. Most ismét egy olyan magyar sikerről számolhatunk be, amelynek eredményei remélhetőleg kedvező hatással lesznek az egész magyar haltermelés helyzetére.

A 6. Keretprogram kiemelt területét jelentik azok a programok, amelyek közvetlenül a kis- és középvállalkozások (KKV) kutatási és innovációs igényeit elégítik ki. Ezek egyik típusa, az úgynevezett Kollektív Kutatási Projekt, ahol az alapséma szerint a szakmai szervezetek a kutatóhelyekkel összefogva keresnek megoldást az adott ágazat aktuális problémáira úgy, hogy a kutatásban bevonják az érintett ágazat egy-egy KKV tagját is.

Ilyen pályázat beadását kezdeményezte a dániai székhelyű EUROFISH nemzetközi szervezet, amelybe korábbi, kialakult munkakapcsolatok és sikeres együttműködések alapján a Szarvasi Akvapark Egyesületet, a Haltenyésztési és Öntözési Kutatóintézetet, a KKV partnereként pedig az Aranypony Halászati Rt-t vont be. Az „Integrált szemléletű program a fenntartható és egészséges édesvízi akvakultúráért” címmel, SUSTAINAQUA akronim jelöléssel beadott pályázat tervezésében és elkészítésében fontos szerepet játszottak a magyar partnerek is.

A tervezett projekt fő célkitűzése, hogy 12 országból, 24 résztvevővel olyan kutató-

si és képzési programokat valósítson meg, amelyek elősegíthetik a legfontosabb európai édesvízi haltermelési rendszerek hosszú távú gazdasági és környezeti fenntarthatóságát. Ezt úgy kívánja elérni, hogy 5 különböző típusú termelési rendszerben folytat üzemi és modell kísérleteket annak vizsgálatára, hogy miként lehet a termelők bevételeit úgy növelni, hogy mellette a környezeti fenntarthatóság mutatói is javuljanak. Az 5 különböző országban megvalósuló modellek témái a következők lesznek:

- **Svájc:** Intenzív tilápia nevelés integrálva hydro-kultúrák növénytermesztéssel és ráktenyésztéssel.
- **Lengyelország:** A polikultúrák extenzív haltermelés fejlesztése új fajok bevonásával.
- **Magyarország:** Ragadozó halak intenzív és extenzív nevelésének fejlesztése, járulékos haszonvételek növelése a környezetterhelés minimalizálása mellett.
- **Hollandia:** Az energia fogyasztás és a környezetterhelés csökkentése intenzív angolnatermelő telepeken.
- **Dánia:** Az intenzív pisztrángtelepek környezetterhelésének minimalizálása.

A HAKI vezetésével megvalósuló magyar modell kísérletben azt vizsgálják majd a résztvevők, hogy az átfolyó-vizes intenzív halnevelés és a tógazdasági haltermelés elfolyó vize, hogyan hasznosítható mesterséges vizes élőhelyek létrehozására, illetve hogy ezeken a területeken milyen gazdasági mellékhasznosítások alakíthatók ki.

A kutatások végső irányának meghatározásába, az értékelési szempontok meghatározásába a kutató intézmények bevonják a szakmai partnereket is és közös munkájuk eredményeként születik majd meg az egyes termelési rendszerek fejlesztési lehetőségeit gyakorlatiasan bemutató kép-

zési tananyag. A modulokból álló AQUA+ esettanulmányok elkészítése az egyes résztvevők feladata, de az azok alapján kialakítandó képzési anyagok összeállítását már a HAKI fogja koordinálni és szakmailag felügyelni.

Már a kísérletek tervezésénél fontos annak meghatározása, hogy hol tart az európai édesvízi akvakultúra jelenleg és milyen paraméterek alapján lehet meghatározni azt, hogy termelési rendszer fenntartható-e vagy sem. E munka egyik eredményeként létrejön egy olyan tanulmány, illetve abból készülő kiadvány, amely az érintett termelőket közérthető módon tájékoztatja az ágazatukat érintő, aktuális Európai Unió és nemzeti szabályozás főbb elemeiről. Az egyes nemzeti és EU-s rendelkezések összevetésével ebben a szakaszban kell meghatározni azt is, hogy milyen paraméterek alapján kell vizsgálni az

A tervezési és a kutatás-fejlesztési programelemekből kialakítandó képzési és információs anyagok, természetesen hozzáférhetőek lesznek magyarul is,...

egyres modellek fenntarthatóságát. Ezen vizsgálatok alapján azután a projekt majd javaslatokat tehet az EU számára a fenntarthatósági mutatókra, kritériumokra és azok tudományosan megalapozott értékeinek elfogadására vagy beépítésére, például az ágazati „Jó Termelési Gyakorlat” típusú dokumentumokba. Ez különösen akkor fontos, ha tudjuk, hogy számos EU tagországban úgy határozzák meg a haltermelésre is alkalmazott határértékeket, hogy nem veszik figyelembe az ágazat specialitásait. A projekt ezen igen fontos munka szakaszát a tervek szerint az Akvapark Egyesület fogja irányítani.

A tervezési és a kutatás-fejlesztési programelemekből kialakítandó képzési és információs anyagok, természetesen hozzáférhetőek lesznek magyarul is, de a magyar partnerek a program kezdetétől szeretnék tájékoztatni a hazai szakmai közvéleményt a projekt aktuális eseményeiről, eredményeiről. Erre a tervezett projekt a tájékoztató és a tudományos szakkikkekén túl, kiadványok, internetes oktatás és szakember találkozók formájában is lehetőség ad. A HAKI fontos feladata lesz az is, hogy az általa koordinált nemzetközi hálózaton keresztül bevonja a projekt eredményeinek terjesztésébe a kelet-európai és nyugat-balkáni társintézményeit.

A 6. Keretprogramban működő esszerű eljárásrend szerint, a pályázat most a tárgyalási szakaszban van. Ennek során a nyertes pályaművek elfogadott programjának és költségvetésének részleteit a projekt menedzsmentje és a brüsszeli program központ kijelölt illetékesei tárgyalások során rögzítik. A tapasztalatok szerint 3–4 hónapon belül várható a szerződéskötés, így nyárra már valószínűleg elindulhat az előkészítő munka.

Bardócz Tamás

A 6. Keretprogram kiemelt területét jelentik azok a programok, amelyek közvetlenül a kis- és középvállalkozások (KKV) kutatási és innovációs igényeit elégítik ki.